

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Evy Šonkové a soudců Tomáše Kocourka a Sylvy Šiškeové v právní věci žalobkyně: **S. U.**, zastoupená Mgr. et Mgr. Václavem Klepšem, advokátem se sídlem náměstí Svobody 50, Sušice, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 10. 2024, čj. OAM-1268/ZA-ZA11-ZA21-2024, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 14. 10. 2025, čj. 33 Az 37/2024-59,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobkyně **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV. Ustanovenému zástupci žalobkyně Mgr. et Mgr. Václavu Klepšovi, advokátovi, **se p ř i z n á v á** odměna za zastupování žalobkyně v řízení o kasační stížnosti ve výši **6 134,70 Kč**. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobkyně podala žádost o mezinárodní ochranu. Žalovaný ji v záhlaví označeným rozhodnutím neudělil. Proti rozhodnutí žalovaného brojila žalobkyně žalobou, kterou Krajský soud v Brně zamítl. Žalobkyně podle krajského soudu ve své azylové žádosti neuvedla, že by byla ve vlasti vystavena dlouhodobému či intenzivnímu domácímu násilí. Jako hlavní důvod žádosti označila přání zůstat v České republice a obtíže, jimž kvůli rozvodu čelila v Uzbekistánu, zejména v pracovním prostředí. Její azylový příběh tak spočívá především v negativních postojích okolí k jejímu osobnímu stavu.

[2] Tvzení o fyzickém napadení ze strany otce a bratra zaznělo až okrajově v samém závěru azylového pohovoru, aniž by je žalobkyně jakkoli rozvedla. Žalovaný jí přitom poskytl dostatečný prostor k popsání všech problémů, kterým ve vlasti čelila. Za této situace

působí žalobní tvrzení o dlouhodobém násilí účelově a nevěrohodně. Pokud by bylo domácí násilí v intenzitě nelidského nebo ponižujícího zacházení skutečné, bylo by přirozené, aby je žalobkyně uvedla již v samotné žádosti a s odpovídajícím důrazem.

[3] Krajský soud proto považuje žalobní argumentaci, nově zdůrazňující údajné dlouhodobé násilí v rodině, za účelový pokus dodatečně vystupňovat původně neúspěšný azylový příběh, aby odpovídal kritériím pro udělení mezinárodní ochrany. Tyto pochybnosti dále prohlubuje výpověď žalobkyně, podle níž požádala o mezinárodní ochranu na radu okolí jako o prostředek ke zvrácení účinků pravomocného správního vyhoštění, uloženého jí i jejímu partnerovi v roce 2022. Tento kontext považoval krajský soud pro posouzení věci za určující.

[4] Žalovaný proto nepochybil, pokud žalobkyni nepovažoval za oběť domácího násilí, protože její výpověď k tomu neposkytla dostatečné opěrné body. Správně vyhodnotil, že skutečným důvodem žádosti je zhoršené postavení žalobkyně v tradiční uzbecké společnosti po rozvodu. Jelikož domácí násilí nepředstavovalo žalobkyní tvrzený důvod žádosti, žalovaný neměl povinnost shromažďovat k této oblasti další podkladové informace.

[5] Urážky a nevhodné poznámky směřované k žalobkyni v souvislosti s jejím rozvodem samy o sobě nenaplňují znaky pronásledování. Pronásledování musí dosahovat značné intenzity, popř. mít systematický charakter, a současně musí být státními orgány přímo páčáno nebo alespoň trpěno. Náhodné slovní útoky jednotlivců tyto parametry nesplňují. Ani jejich vyšší četnost by nepostačovala, pokud by nešlo o jev vyplývající ze státní politiky nebo státní mocí vědomě tolerovaný. Totéž platí i pro potíže na pracovišti, které intenzity pronásledování zjevně nedosahují. Žalobkyně navíc mohla svým kolegům prokázat uzavření nového církevního sňatku se současným partnerem, případně uzavřít i sňatek civilní, čímž mohla obtíže odstranit či zmírnit. Krajský soud dodal, že institut azylu neslouží jako prostředek řešení jakýchkoli problémů (osobních, rodinných či ekonomických) v domovském státě.

[6] Krajský soud se ztotožnil i se závěrem žalovaného, který žalobkyni neudělil azyl podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Samotný návrat do země původu, spojený s kontaktem s rodinnými příslušníky, které v minulosti zklamala, by nebyl mimořádný či nehumánní. Stejně tak jí nenáleží doplňková ochrana, neboť jí v případě návratu nehrozí skutečné nebezpečí vážné újmy; ta musí být nejen intenzivní, ale také bezprostřední a reálná. Pouhé zhoršení životních podmínek nelze za vážnou újmu považovat, protože takové znevýhodnění doprovází návrat většiny žadatelů o mezinárodní ochranu.

[7] Nad rámec věci krajský soud dodal, že vážnou újmu by nepředstavovala ani případná nutnost opětovného soužití s rodinou, byť se ta měla v minulosti zachovat hrubě. Z výpovědi žalobkyně plyne, že šlo o jednorázový incident z roku 2017 či 2018, nikoli o dlouhodobé domácí násilí, u něhož by byla pravděpodobnost opakování. Žalobkyně navíc Uzbekistán opustila až v roce 2020, přičemž i po incidentu nadále bydlela v rodinném domě a vracela se tam i po pobytech v zahraničí. Naposledy tak učinila kvůli svatbě svého bratra, který ji dříve údajně zbil, což svědčí o alespoň částečné obnově rodinných vztahů. Sama také připustila určité zlepšení vztahu s otcem po uzavření církevního sňatku se současným partnerem. Za daných okolností nelze v uvedeném incidentu spatřovat důvod pro

pokračování

poskytnutí mezinárodní ochrany. Krajský soud uzavírá, že žalovaný vedl pohovor adekvátně a žalobkyni umožnil uvést všechny důvody žádosti o mezinárodní ochranu.

II. Argumentace účastníků řízení

Kasační stížnost žalobkyně

[8] Žalobkyně (stěžovatelka) brojí proti rozsudku krajského soudu kasační stížností z důvodů, které podřadila pod § 103 odst. 1 písm. b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (s. ř. s.). Stěžovatelka spatřuje přijatelnost kasační stížnosti v zásadním pochybení krajského soudu s dopadem do svého hmotněprávního postavení. Krajský soud nesprávně posoudil rozsah a intenzitu domácího násilí, kterému byla stěžovatelka vystavena ze strany rodiny, a mylně jej označil za okrajový incident. Opomněl také, že toto násilí bylo jedním z důvodů jejího odchodu ze země původu.

[9] Stěžovatelka zopakovala, že žalovaný o domácím násilí věděl. Nejprve čelila úmyslnému vystavení infekční žloutence ze strany manžela, poté fyzickému napadení rodiči a bratrem. Krajský soud zároveň nezohlednil, že k manželství byla donucena rodinou. Tyto skutečnosti tvoří ucelený azylový příběh, který měl být posouzen *ex nunc*, s případným doplněním dokazování.

[10] Závěr krajského soudu o nedostatečném popisu domácího násilí přehlíží, že obětem se o tom obtížně hovoří a prožité události popisují často až s časovým odstupem. Stěžovatelka násilí při pohovoru zmínila, avšak žalovaný se na podrobnosti dále nedotazoval, vedení pohovoru proto nebylo adekvátní. To, že se o násilí zmínila až na konci pohovoru, nevylučuje jeho souvislost s žádostí. Popsala navíc nejen jednorázové napadení, ale i dlouhodobé problémy. Rodina ji vinila z rozvodu, urážela ji a fyzicky napadala, takže rodinné prostředí pro ni nebylo bezpečné. K tomu se přidaly i pracovní obtíže v podobě ústrků kolegů.

[11] Krajský soud pochybil i tím, že považoval skutkový stav za dostatečně zjištěný, ačkoli žalovaný neopatřil informace o situaci obětí domácího násilí v zemi původu, a soud tento nedostatek nenapravil. Nezabýval se ani tím, zda stěžovatelka mohla hledat ochranu u tamních úřadů, přestože v žalobě doložila, že problematika domácího násilí je v zemi původu dlouhodobě přehlížena. Nesprávné zlehčení intenzity násilí vedlo k tomu, že soud tyto námitky pominul.

[12] Skutečnost, že stěžovatelce přátelé poradili podat žádost o mezinárodní ochranu, sama o sobě nesvědčí o její účelovosti. Stěžovatelka byla v tíživé situaci, ve finanční nouzi a čelila řízení o správním vyhoštění. Podání žádosti, je-li věcně odůvodněné, je v takové situaci logickým krokem. Okolnosti, za nichž se o této možnosti dozvěděla, nepředjímají, zda jí má být ochrana udělena.

Vyjádření žalovaného

[13] Žalovaný zdůrazňuje, že postupoval v souladu se zákonem, shromáždil dostatek podkladů. Na základě toho neshledal tvrzení stěžovatelky za azylově relevantní. Trvá na

správnosti svého rozhodnutí a odkazuje na své vyjádření k žalobě. Navrhuje zamítnutí kasační stížnosti.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[14] Kasační stížnost je přípustná a projednatelná.

[15] Jedná se však o věc, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, a v souladu s § 104a odst. 1 s. ř. s. je proto nejprve nutné posoudit, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, NSS kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního NSS podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, *Ostapenko*, v němž vymezil podmínky, za kterých je kasační stížnost přijatelná. Dovodil, že o přijatelnou kasační stížnost se může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou NSS; 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; 4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[16] Stěžovatelka spatřuje přijatelnost kasační stížnosti v zásadním pochybení krajského soudu při posouzení věrohodnosti azylového příběhu předestřeného v žalobě. Podle jejího názoru bylo odůvodněné, že jako oběť domácího násilí nepopsala své zážitky podrobně již během azylového pohovoru, zvláště když žalovaný na její výpověď nedostatečně reagoval a adekvátně se nedoptával.

[17] NSS neshledává zásadní pochybení v tom, že krajský soud považoval tvrzení stěžovatelky za nevěrohodná. K problematice posuzování věrohodnosti výpovědi žadatele o mezinárodní ochranu existuje bohatá judikatura NSS. Rozpory mezi tvrzeními nebo doplňování nových, azylově relevantních skutečností mají podle judikatury NSS na věrohodnost výpovědi žadatele značný vliv (např. usnesení NSS ze dne 3. 9. 2009, č. j. 7 Azs 63/2009-96). Mezi tzv. indikátory hodnověrnosti (věrohodnosti) patří mimo jiné „*vnitřní a vnější konzistentnost žadatelovy výpovědi, otázka, zda je tato výpověď dostatečně konkrétní*“ a další (rozsudky NSS ze dne 10. 12. 2021, čj. 5 Azs 19/2020-45, č. 4304/2022 Sb. NSS, bod 41, a ze dne 26. 8. 2022, čj. 5 Azs 153/2020-63, č. 4399/2022 Sb. NSS, bod 34). Krajský soud si byl judikatury NSS vědom a posoudil věc v souladu s ní. Jelikož nepovažoval tvrzení o intenzivním domácím násilí za věrohodná, logicky nemusel ani zkoumat, zda se stěžovatelka mohla obrátit se žádostí o pomoc na státní orgány v zemi původu.

[18] Stěžovatelka tvrdí, že je pro oběti obtížné hovořit o traumatických zážitcích. Z její žádosti však plyne, že naposledy byla v Uzbekistánu v roce 2020 a na území ČR vstoupila koncem srpna 2021. Pohovor proběhl 25. 9. 2024, tedy více než tři roky od posledního kontaktu s rodinou. Stěžovatelka dostatečně nevysvětlila, proč tato doba nestačila k tomu, aby byla schopna své tvrzené zkušenosti zpracovat a během pohovoru o nich hovořit. V kasační stížnosti uvádí pouze obecné poznatky o obětech domácího násilí, aniž by konkrétně popsala dopad tvrzeného příkoří na svou osobu. Srovnání tvrzení v azylovém řízení a v řízení před krajským soudem, jak ověřil kasační soud, skutečně svědčí o tendenci

pokračování

gradovat závažnost uplatňovaných důvodů. Závěr krajského soudu, podle kterého je stěžovatelčin azylový příběh nekonzistentní, je tedy v souladu s výše uvedenou judikaturou NSS.

[19] Ve vztahu k námitce týkající se nedostatečně zjištěného skutkového stavu odkazuje NSS na svou judikaturu, podle které je povinností správního orgánu zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu jen tehdy, jestliže žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že zde azylově relevantní skutečnosti jsou. Správní orgán nemá povinnost domýšlet právně relevantní důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné a činit posléze k těmto důvodům příslušná skutková zjištění (rozsudky NSS ze dne 20. 11. 2003, čj. 2 Azs 27/2003-59, č. 181/2004 Sb. NSS, ze dne 7. 12. 2005, čj. 4 Azs 151/2005-86, či usnesení NSS ze dne 31. 10. 2024, čj. 7 Azs 96/2024-33, bod 11).

[20] Rozsah a obsah informací zjišťovaných o zemi původu se tak odvíjí od sdělení žadatele o mezinárodní ochranu (rozsudek NSS ze dne 23. 9. 2024, čj. 5 Azs 144/2024-31, bod 34). Krajský soud tak rovněž v této otázce postupoval v souladu s ustálenou judikaturou, dospěl-li k názoru, že pokud stěžovatelka svou obavu konkrétně neuvedla, žalovaný nepochybil, nezaměřil-li se při zjišťování informací o zemi původu na tuto otázku a nedoplňoval-li další podklady. Z jejího vyjádření při pohovoru vskutku vyplývá, že fyzické napadení rodinou, ačkoli závažné, bylo povahy jednorázové, a že se na ni rodina toliko „zlobí“ a myslí si, že ona nese vinu. Posouzení krajského soudu, že žalovaný neměl za takové situace povinnost důkladněji se dotazovat na případné dlouhodobé domácí násilí, je tak v souladu s judikaturou NSS. Jestliže krajský soud z důvodů, které dostatečně vysvětlil, podstatné části azylového příběhu stěžovatelky neuvěřil, nebyl ani povinen si k těmto skutečnostem opatřovat dodatečné informace.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[21] Ze shora uvedených důvodů dospěl NSS k závěru, že kasační stížnost podmínky přijatelnosti nesplňuje. Proto ji podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[22] O náhradě nákladů řízení rozhodl NSS podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona (usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, čj. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS, body 51-53). Stěžovatelka úspěch neměla, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení, a žalovanému, který by jinak toto právo měl, žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

[23] NSS přiznal ustanovenému zástupci odměnu za zastupování stěžovatelky v řízení o kasační stížnosti, konkrétně za písemné podání ve věci [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění účinném od 1. 1. 2025], tj. jeden úkon právní služby v hodnotě 4 620 Kč. Dále advokátovi náleží též náhrada hotových výdajů v paušální částce 450 Kč. Jelikož je zástupce plátcem DPH, jeho odměna a náhrada hotových výdajů se zvyšuje o částku odpovídající této dani (tj. 21 %), celkem tedy o 1 064,70 Kč. Ustanovenému zástupci stěžovatelky tedy náleží odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v řízení o kasační stížnosti v celkové výši 6 134,70 Kč, která mu bude vyplacena z účtu NSS do 30 dnů ode dne právní moci tohoto usnesení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. února 2026

Eva Šonková
předsedkyně senátu